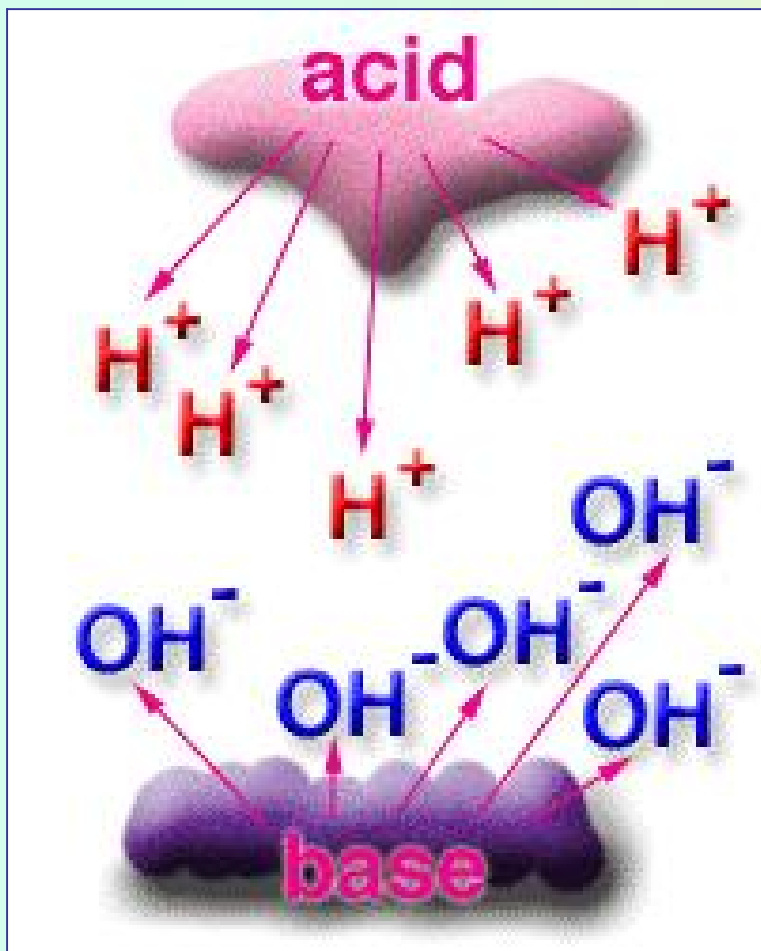

Azidoak eta Baseak: Teoriak

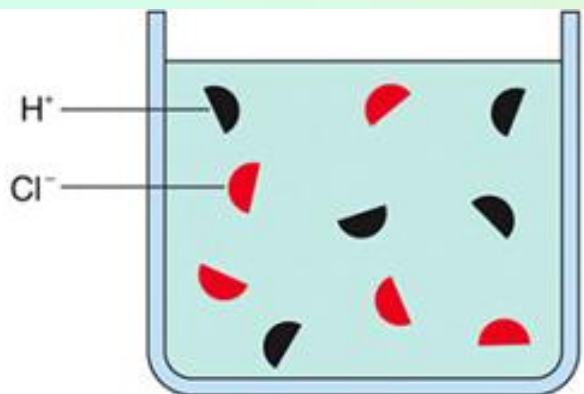
Azidoen Arrhenius-en teoria

Arrheniusen arabera azidoa uretan H^+ ekoizten duen (H_3O^+ urarekin erreakzionatzerakoan) edozein substantzia da.

Azido sendo batek uretan disolbatzen denean guztiz disoziatzen da is H_3O^+ ioiak emateko.

Azido ahul batek uretan dizolbatzen denean partzialki disolziatzen da eta oso H_3O^+ ioi gutxi ematen ditu.

Azidoak eta Baseak: Teoriak

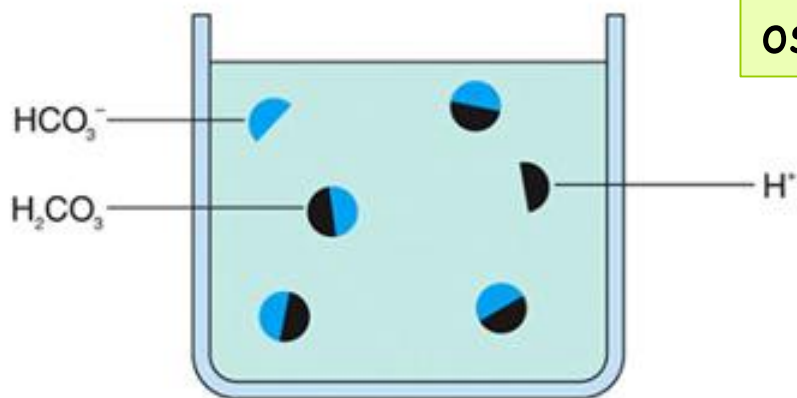

Strong acid (HCl)
(a)

Azidoen Arrhenius-en teoria

Azido sendo batek uretan disolbatzen denean guztiz disoziatzen da is H_3O^+ ioiak emateko.

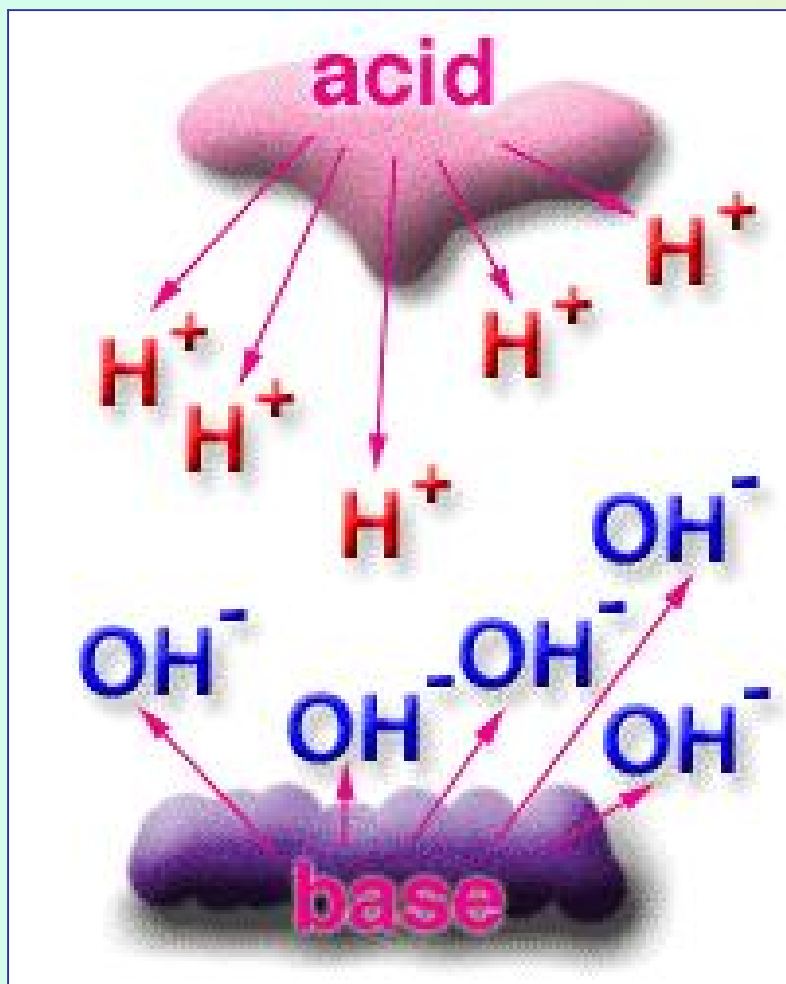
Azido ahul batek uretan dizolbatzen denean partzialki disolziatzen da eta oso H_3O^+ ioi gutxi ematen ditu.

Weak acid (H_2CO_3)
(b)

- = Undissociated acid
- = Free H^+
- = Free anion

Azidoak eta Baseak: Teoriak

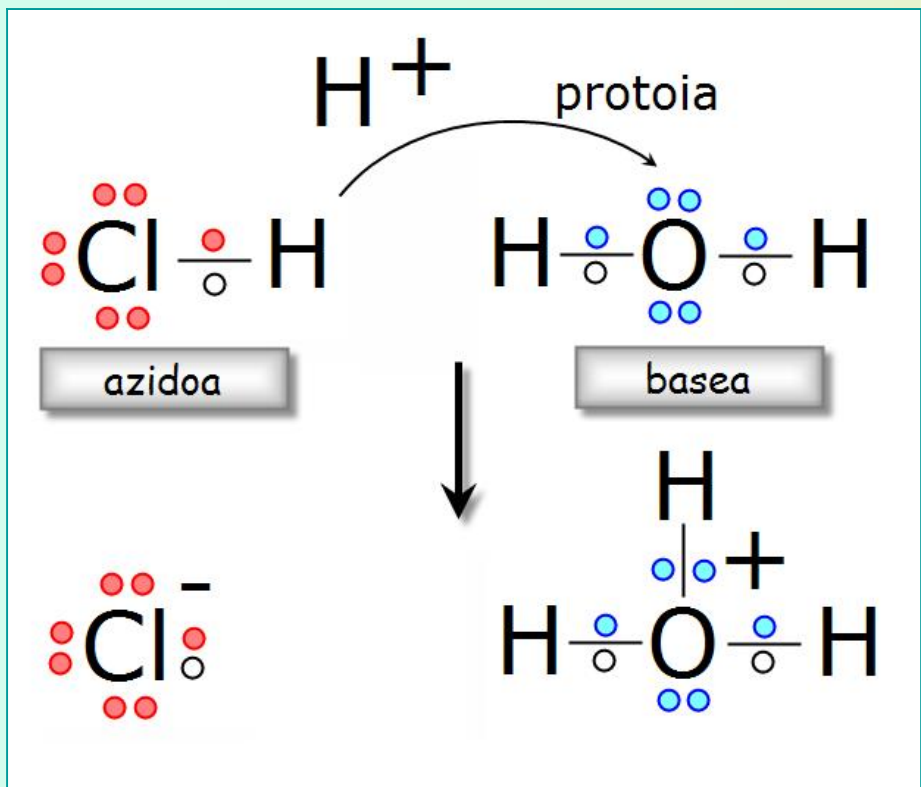
<http://www.brooklyn.cuny.edu/bc/ahp/SDKC/Chem/graphics/dissociation.gif>

Baseen Arrhenius-en teoria

Arrheniusen arabera basea hidroxido bat da zeren OH^- (hidroxido) ioiak ekoizten ditu uretan disolbatzean.

Hidroxido guztiak base sendoak dira zeren guztiz disoziatzen dira eta hidroxido ioiak ematen dituzte.

Azidoak eta Baseak: Teoriak

Azido eta baseen Bronsted-Lowry-ren teoria

Azido eta base definitzen dira protoien transferentzien arabera.

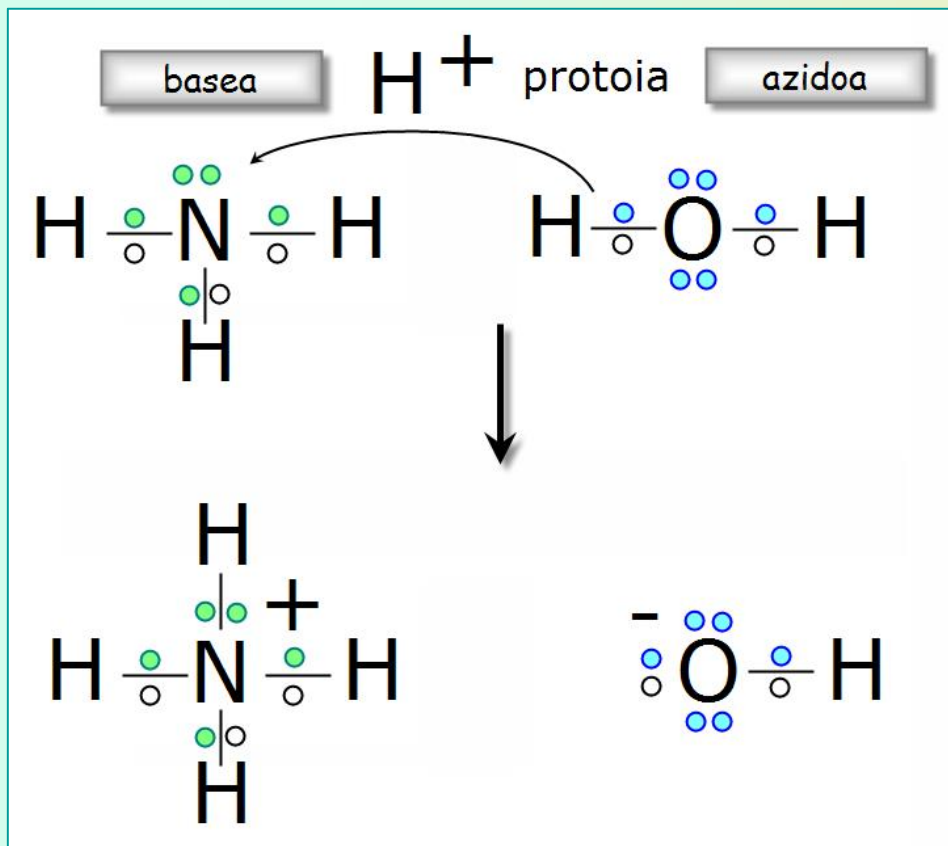
Azidoa beste substantzia bati protoiak transferitzen dion edozein substantzia da.

Baseak protoiak hartzen dituen substantziak dira.

Azidoak eta Baseak: Teoriak

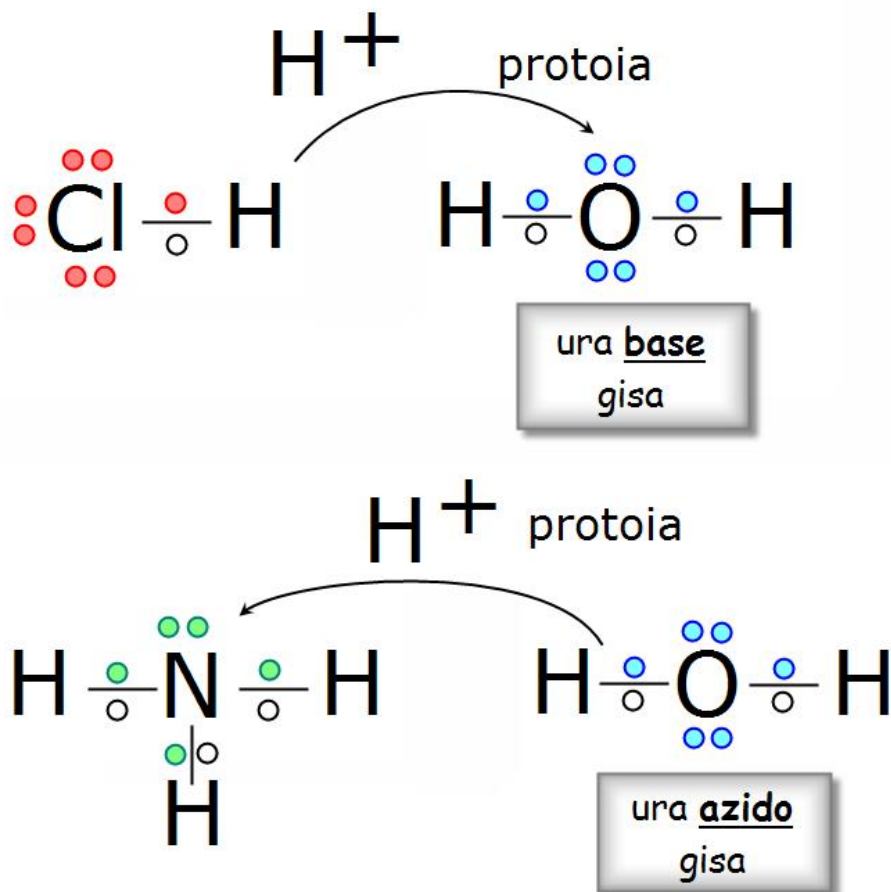

Azido eta baseen Bronsted-Lowry-ren teoria

Azido eta base bat osagarriak dira protoi baten transferentzian.

Hau da, substantzia bat azidoa da beste batek basearen funtzioa jokatzeko badu.

Azidoak eta Baseak: Teoriak

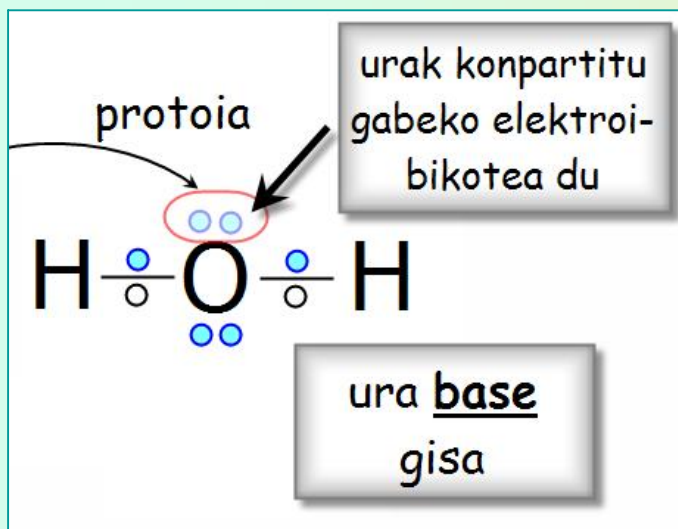
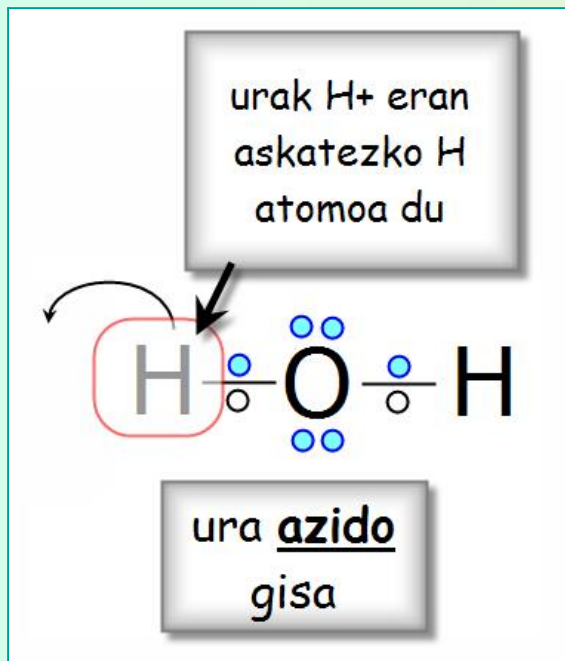
Azido eta baseen Bronsted-Lowry-ren teoria

Substantzia batzuk izan daitezke **azidoak erreakzio batzutan eta baseak beste erreakzio batzutan**.

Adibidez, H_2O substantzia Bronsted-Lowryren basea da HCl -rekin eta Bronsted-Lowryren azidoa NH_3 -rekin.

Substantzia hauei anfoteroak deitzen zaie..

Azidoak eta Baseak: Teoriak

Azido eta baseen Bronsted-Lowry-ren teoria

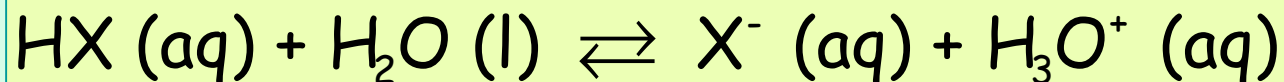
Bronsted-Lowry **azidoa** izateko substantziak (molekula edo ioia) H⁺ gisa emateko **hidrogenoa** izan behar du.

To be a Bronsted-Lowry **basea** izateko substantziak (molekula edo ioia) konpartitu gabeko **elektroi-bikotea** izan behar du: elektroihorietatik sartuko da protoia.

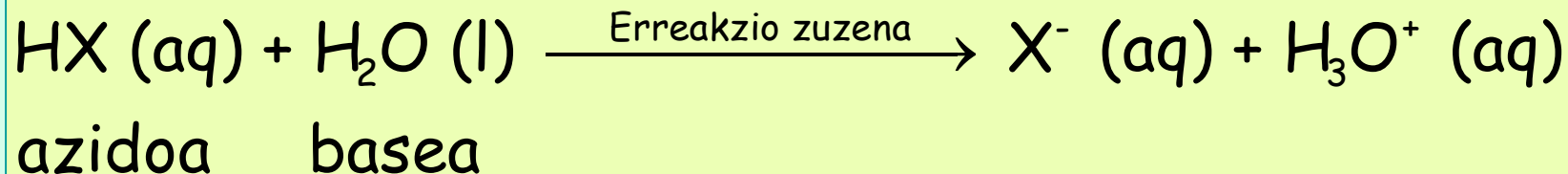
Azidoak eta Baseak: Teoriak

Azido-base konjokatuak

Edozein azido-base orekan erreakzio zuzen (eskuinerantz) eta alderantzizkoetan (ezkerrerantz) protoien transferentzia gertatzen da.

Erreakzio zuzenean HX protoia ematen du eta H₂O-k jaso. Ondorioz, HX Bronsted-Lowry azidoa da eta H₂O Bronsted-Lowry basea.

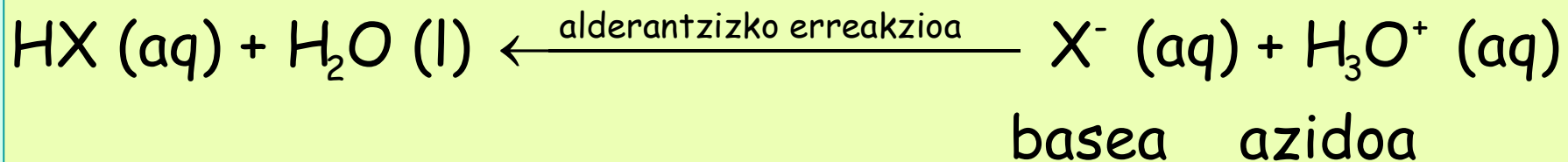

Azidoak eta Baseak: Teoriak

Azido-base konjokatuak

Alderantzizko erreakzioak H_3O^+ ioak protoia ematen du eta X^- ioiak jasotzen du; H_3O^+ da azidoa eta X^- basea

Protoi bateko diferentzia duten azido eta baseei, HX eta X^- bezela **azido-base bikote konjokatua** deitzen zaio.

Azido bakoitzak base konjokatu bat du, sortzen dena protoi bat askatzean.

Azidoak eta Baseak: Teoriak

Ariketak

1. Azido hauen base konjokatuak idatzi: HClO_4 , H_2S , HCO_3^-
2. Base hauen azido konjokatuak idatzi: CN^- , SO_4^{2-} , H_2O , HCO_3^-
3. Hidrogenosulfito ioia, HSO_3^- , anfoteroa da. Idatzi azido eta base gisa jokatzeko duen kasuen ekuazio kimikoak.

Azidoak eta Baseak: Teoriak

	ACID	BASE		
100% ionized in H ₂ O	Strong	HCl	Cl ⁻	Negligible
		H ₂ SO ₄	HSO ₄ ⁻	
		HNO ₃	NO ₃ ⁻	
		H ₃ O ⁺ (aq)	H ₂ O	
Acid strength increases ↑	Weak	HSO ₄ ⁻	SO ₄ ²⁻	Base strength increases ↓
		H ₃ PO ₄	H ₂ PO ₄ ⁻	
		HF	F ⁻	
		HC ₂ H ₃ O ₂	C ₂ H ₃ O ₂ ⁻	
		H ₂ CO ₃	HCO ₃ ⁻	
		H ₂ S	HS ⁻	
		H ₂ PO ₄ ⁻	HPO ₄ ²⁻	
		NH ₄ ⁺	NH ₃	
		HCO ₃ ⁻	CO ₃ ²⁻	
		HPO ₄ ²⁻	PO ₄ ³⁻	
		H ₂ O	OH ⁻	
Negligible	Strong	OH ⁻	O ²⁻	100% protonated in H ₂ O
		H ₂	H ⁻	
		CH ₄	CH ₃ ⁻	

http://img.sparknotes.com/content/testprep/bookimags/sat2/chemistry/0003/sat117002_0602.gif

Azido eta baseen indar erlatiboak

Azido eta base konjokatuen indar erlatiboak alderantzizkoak dira:

- Azido sendoak** protoiak guztiz transferitzen dutenak dira. Beraien **base konjokatuek** ia ez dute joerarik base gisa jokatzen.

Azidoak eta Baseak: Teoriak

	ACID	BASE		
100% ionized in H ₂ O	Strong	HCl	Cl ⁻	Negligible
		H ₂ SO ₄	HSO ₄ ⁻	
		HNO ₃	NO ₃ ⁻	
Acid strength increases ↑	Weak	H ₃ O ⁺ (aq)	H ₂ O	Base strength increases ↓
		HSO ₄ ⁻	SO ₄ ²⁻	
		H ₃ PO ₄	H ₂ PO ₄ ⁻	
		HF	F ⁻	
		HC ₂ H ₃ O ₂	C ₂ H ₃ O ₂ ⁻	
		H ₂ CO ₃	HCO ₃ ⁻	
		H ₂ S	HS ⁻	
		H ₂ PO ₄ ⁻	HPO ₄ ²⁻	
		NH ₄ ⁺	NH ₃	
		HCO ₃ ⁻	CO ₃ ²⁻	
		HPO ₄ ²⁻	PO ₄ ³⁻	
Negligible	Strong	H ₂ O	OH ⁻	100% protonated in H ₂ O
		OH ⁻	O ²⁻	
		H ₂	H ⁻	
		CH ₄	CH ₃ ⁻	

Azido eta baseen indar erlatiboak

2. **Azido ahulak** partzialki disoziatzen direnak dira. Beraien base konjokatuak ahulak dira baina ez aurreko kasuan bezain ahulak.

Azidoak eta Baseak: Teoriak

Lewis-en teoria

Lewis-en definizioa ez da protoien transferentzian oinarritzen baizik eta elektroikoteen transferentzietan. Lewis-en azidoa elektroikoteak hartzen dituen da eta Lewis-en basea elektroikoteak ematen dituen da.

